

Oficyna wydawnicza IMPULS prezentuje drugi tytuł z nowej serii: "Pałace Problemy Edukacji i Pedagogiki", pod red. nauk. Marii Czerepaniak-Walczak pt. "Fabryki dyplomów czy universitas. O "nadwiślańskiej" wersji przemian w edukacji akademickiej".

Problematyka kolejnych tekstów wskazujących na najbardziej, z naszego punktu widzenia, pałace zjawiska i procesy dziejące się w uniwersytecie i wokół niego, nie wyczerpuje spektrum współczesnych spraw dotyczących uczelni. W centrum uwagi poszczególnych tekstów znalazły się warunki rozwoju osoby i zmiany społecznej, jakie tworzy współczesna szkoła wyższa. Uczelnia nie jest wyspą; jest uwikłana w zdarzenia i procesy znacznie wykraczające poza jej terytorium, a o jej funkcjonowaniu decydują kwestie ekonomiczne oraz sposoby zarządzania na poszczególnych szczeblach jej organizacji. Należy pamiętać, że uczelnia zobowiązana jest w pierwszej kolejności do kształcenia

studentów, wychowywania ich w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, za umacnianie zasad demokracji i poszanowanie praw człowieka oraz kształcenie i promowanie kadr naukowych...

Fragmencje recenzji:

*Przeniesienie zasad gospodarki rynkowej do obszaru szkolnictwa wyższego jest zjawiskiem rodzącym wiele napięć i problemów. Ich rozwiązanie wymaga namysłu nad współczesną koncepcją kształcenia uniwersyteckiego uwzględniającą techniczne i technologiczne możliwości środków masowego przekazu, w tym przede wszystkim Internetu [...]. Zakres publikacji wykracza poza treści, które możemy znaleźć w pracach pedagogicznych. Jest to udana próba przedstawienia złożonego problemu z pogranicza pedagogiki, ekonomii, polityki społecznej i socjologii. **Tego typu książek brakuje na rynku wydawniczym. Może ona być wykorzystywana przez studentów i pracowników wyższych uczelni, a także pracowników administracji rządowej i samorządowej tworzących podstawy legislacyjne funkcjonowania szkolnictwa wyższego w Polsce** (z recenzji Prof. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski).*

Kilka słów o serii "Pałace Problemy Edukacji i Pedagogiki":

Należy pamiętać, że jeśli chce się rozwiązać problem, to trzeba go nazwać. Reakcja na te problemy, a nawet antycypacja powinna być szybka. Najlepiej gdy jest reakcją nie na proces, lecz na jego symptom. To jest czas optymalnego reagowania. Seria wpisuje się właśnie w tę wersję prakseologii. Uwzględnia problemy edukacji i pedagogiki, choć związane są one ze sobą: pierwsze nawiązują do praktyki społecznej, drugie – do kwestii teoretycznych nurtujących naukę o wychowaniu.

Nasza seria, ukazująca się pod patronatem KNP PAN, to książki akademickie (studia, monografie), których intencją jest „dopełnianie” i uaktualnianie podręczników. „Wsadzamy kij w mrowisko”, wywołujemy dyskusje, prowokujemy, próbujemy zaangażować czytelników w zmianę, docieramy nie tylko do akademików, ale również do szerszej sfery publicznej. Podejmując aktualne, pałace, gorące problemy edukacji i pedagogiki zakładamy, iż seria stanowić będzie punkt wyjścia dyskusji, a także zachętę do nowych badań.

Maria Dudzikowa, Henryka Kwiatkowska

Z Wprowadzenia:

Szkoła wyższa jako kluczowy czynnik i ośrodek kultury euroatlantyckiej podlega tym samym procesom zmiany, co idee, a w następstwie tego instytucje, organizacje i grupy społeczne składające się na strukturę społeczeństw w tym kręgu cywilizacyjnym. Jest ona, podobnie jak inne instytucje i środowiska, miejscem napięć między potrzebą (by nie rzec: koniecznością) podtrzymywania tradycji i naciskami na zmianę.

Dyskusja nad kierunkami zmiany uniwersytetu, toczona w kręgach akademickich i na łamach prasy, odsłania skalę wyzwań i zadań, wobec których stoi szkoła wyższa. Tysiącletnia (niemal) tradycja z jednej strony niesie w sobie wiele korzyści, z drugiej zaś jest wielkim zobowiązaniem. Nabiera to szczególnego znaczenia w sytuacji powszechności i dynamiki zmiany w bezpośrednim i pośrednim, społecznym i materialnym otoczeniu uczelni. Zmieniają się również uczestnicy i organizatorzy procesów społecznych w szkole wyższej.

Wraz ze zmianami w wielowymiarowym kontekście funkcjonowania uczelni, upowszechnianiem się specyficznych dla współczesności zjawisk, a zwłaszcza otwartości informacyjnej oraz z jednej strony takich megatrendów, jak konsumeryzm i postindustrializm, z drugiej zaś mikrotrendów, czyli „małych sił, które niosą wielkie zmiany”, uczelnia staje wobec podejmowania nowych zadań oraz nowych form i metod ich realizacji...

Maria Czerepaniak-Walczak – profesor, zastępca przewodniczącego KNP PAN, członek Europejskiej Rady do spraw studiów doktoranckich (EUA CDE), autorka prac na temat szkoły wyższej z perspektywy pedagogiki krytycznej.

Ewa Bochno – adiunkt w Zakładzie Pedagogiki Szkolnej na Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego. Główny obszar jej zainteresowań naukowych dotyczy szkoły jako kontekstu rozwojowego, zmian modelu uniwersytetu, funkcjonowania współczesnych wspólnot czy grup rówieśniczych. Opublikowała 3 książki (jako autorka, współautorka i współredaktorka) oraz około 70 artykułów i rozdziałów w pracach zbiorowych.

Maksymilian Chutorański – doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki. Adiunkt w Katedrze Pedagogiki Ogólnej w Instytucie Pedagogiki US. Główne dziedziny zainteresowań badawczych: filozofia edukacji, pedagogika ogólna, teoretyczne konteksty rozwoju i wychowania moralnego.

Jacek Gulanowski – absolwent pedagogiki na Uniwersytecie Wrocławskim, obecnie doktorant w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego. Współpracownik Stowarzyszenia „Avec”, Fundacji „Pro Scientia Publica”, Interdyscyplinarnego Koła Naukowego „Variograf ” oraz Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Uniwersytecie Wrocławskim. Współtworzył i realizował projekt „@ktywny Senior”. Zainteresowania naukowe: rodzina, kultura popularna, edukacja seniorów.

Sylwia Jaskulska – adiunkt w Pracowni Pedagogiki Szkolnej na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się na uczniowskim

doświadczeniu rzeczywistości szkolnej, w szczególności zaś na sposobach radzenia sobie przez uczniów w sytuacjach trudnych. Autorka i współautorka kilku książek, w tym Oceny zachowania w doświadczeniach gimnazjalistów (Wydawnictwo Naukowe UAM w Poznaniu, 2009), i kilkudziesięciu innych tekstów.

Karina Knasiecka-Falbierska – doktor pedagogiki, adiunkt w Pracowni Pedagogiki Szkolnej na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM oraz adiunkt w Katedrze Pedagogiki Wyższej Szkoły Zawodowej „Kadry dla Europy” w Poznaniu. Młodzież i jej problemy to jedno z jej głównych zainteresowań naukowych. Jest jednym z wykonawców grantu „Studenci UAM 2005/06– –2009/10. Doświadczenia szkolne pierwszego rocznika reformy edukacji a zmiany zasobów jego kapitału społecznego w warunkach szkoły wyższej”, w którym odpowiada za obszar związany z opracowaniem i analizą danych dotyczących zasobów osobowych studentów.

Aleksander Kobylarek – pedagog, adiunkt w Zakładzie Edukacji Dorosłych i Studiów Kulturowych Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego, od 2005 roku opiekun koła naukowego „Variograf”, a od 2006 roku kierownik Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Uniwersytecie Wrocławskim. Współtwórca Ogólnopolskiej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej TALENTY, promującej osiągnięcia studentów i doktorantów z nauk humanistycznych i społecznych. Autor i redaktor kilkudziesięciu publikacji naukowych (książek i artykułów). Redaktor naczelny „Journal of Education Culture and Society”, przewodniczący rady naukowej „Ogrodów Nauk i Sztuk”.

Anna M. Kola – doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, specjalizująca się w socjologii edukacji (szkoły wyższej) oraz pracy socjalnej, magister socjologii i filologii polskiej, dyplomowana logopedka oraz lektorka języka polskiego jako obcego.

Mateusz Marciniak – doktor pedagogiki, magister psychologii, adiunkt w Pracowni Pedagogiki Szkolnej na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu. Zainteresowania badawcze obejmują młodzież akademicką (współczesne przemiany stylów życia, kulturę młodzieżową), działalność organizacji studenckich, a także codzienność szkolną (m.in. pomoc psychologiczną w szkole). Najważniejsze publikacje: **Orientacje konsumpcyjne młodzieży akademickiej. Perspektywa Baumanowska (2011); Kapitał społeczny w szkołach różnego szczebla. Diagnoza i uwarunkowania (współautor, 2011) oraz Jednostkowe i zbiorowe oblicza kapitału społecznego w uniwersytecie (2012). Autor kilkunastu artykułów.**

Joanna Nawój-Połoczańska – doktor nauk humanistycznych, adiunkt w Katedrze Pedagogiki Ogólnej Uniwersytetu Szczecińskiego, licencjonowany doradca zawodowy. W pracy badawczej koncentruje się wokół narracyjnych konstrukcji biograficznych oraz społecznych i ekonomicznych uwikłań doradztwa i karier.

Oskar Szwabowski – filozof, pedagog, literat. Zajmuje się przede wszystkim teorią radykalną (anarchizm, autonomizm, wolnościowy marksizm). Publikował m.in. w „Rita Baum”, „Forum Myśli Wolnej”, „Szkice Humanistyczne”, „Przegląd Anarchistyczny”, „Przegląd Humanistyczny: Pedagogika, Politologia, Filologia”. Współpracuje z pismem naukowym „Praktyka Teoretyczna”.

Ilona Zakowic – doktorantka w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego. Autorka pracy licencjackiej oraz artykułów z zakresu szkolnictwa wyższego. Współpracuje z Uniwersytetem Trzeciego Wieku przy Uniwersytecie Wrocławskim, Kołem Naukowym „Variograf” oraz fundacją „Pro Scientia Publica”. Nauczyciel, trener i szkoleniowiec koncentrujący się na problematyce związanej z uniwersytem i rynkiem pracy, poradnictwem zawodowym oraz zmianami, jakie zachodzą w szkolnictwie wyższym i na rynku pracy.

Spis treści

Wprowadzenie do serii Pałace Problemy Edukacji i Pedagogiki..... 9

Wprowadzenie

Maria Czerepaniak-Walczak 10

CZĘŚĆ 1. KONCEPCJE I CODZIENNA RZECZYWISTOŚĆ

UNIwersYTETU 27

Rozdział 1.

Autonomia w kolorze sepii w inkrustowanej ramie KRK.

O procedurach i treściach zmiany w edukacji akademickiej

Czerepaniak-Walczak 29

Wprowadzenie 29

O autonomii i reformowaniu edukacji akademickiej 32

1.3. Proces boloński – ile nadziei na autonomię, a ile ułudy i gorsetu
biurokracji . 40

1.4. Kompetencje społeczne w strukturze efektów kształcenia ... 47

1.5. Podsumowanie 54

Rozdział 2.

Urządzanie uniwersytetu

<i>Maksymilian Chutorński</i>	57
2.1. Wprowadzenie	57
2.2. Władza – urządzanie – liberalizm.....	59
2.3. Urządzenia władzy i urządzenie edukacyjne	64
2.4. Charakterystyka urządzenia edukacyjnego	70
2.5. Uniwersytet jako element urządzenia edukacyjnego	73
2.6. Uniwersytet jako proces komunikacji urządzeń	76
2.7. Podsumowanie	77

Rozdział 3.

Neoliberalna restrukturyzacja fabryki edukacyjnej

<i>Oskar Szwabowski</i>	79
3.1. Wprowadzenie	79
3.2. Byt rzucony w post-coś	81
3.3. Fordyzm i neoliberalizm	86
3.4. Uniwersytet jako <i>homo sacri</i> ?	91
3.5. Grodzenie wiedzy	95
3.6. Pedagogika długu	98
3.7. Neoliberalna restrukturyzacja	100
3.8. Podwspólność i terroryzm	104

Rozdział 4.

Osiągnięcie konsensusu interesariuszy edukacji akademickiej.

O społecznej misji uniwersytetu

<i>Aleksander Kobylarek</i>	108
--	-----

4.1. Wprowadzenie	1 0 8
4.2. Państwo jako główny gracz	1 1 1
4.3. Rynek pracy wobec rynku usług edukacyjnych	1 1 8
4.4. Projekcje wyobrażeń u ludzi uniwersytetu	1 2 2

Rozdział 5.

Uniwersytet – przedsiębiorstwo produkcyjno-usługowe, student – klient supermarketu? Czyli szkolnictwo wyższe w procesie zmian

Ilona Zakowicz 1 3 1

5.1. Wprowadzenie	1 3 1
5.2. Uniwersytet dla rynku i wobec rynku	1 3 3
5.3. Uniwersytet jako przedsiębiorstwo	1 4 1
5.4. Typologia klientów uniwersytetu jako supermarketu	1 4 4
5.5. Podsumowanie	1 4 8

Rozdział 6.

Od Deklaracji bolońskiej do monitoringu losów absolwentów uczelni wyższych. Wyzwania i zagrożenia dla edukacji oraz rynku pracy

Joanna Nawój-Połoczańska 1 5 0

6.1. Wprowadzenie	1 5 0
6.2. Od Deklaracji bolońskiej do monitoringu losu absolwentów	1 5 8
6.3. Gra edukacyjna	1 6 2
6.4. Podsumowanie	1 6 8

CZĘŚĆ 2. STUDENCI: PODMIOT CZY NIEZNOŚNA CIĘŻKOŚĆ UNIwersYTETU? 171

Rozdział 7.

Studia doktoranckie: kształcenie elit społeczeństwa wiedzy czy moratorium?

<i>Anna Maria Kola</i>	173
7.1. Wprowadzenie	173
7.2. Badania doktorantów 2011	175
7.3. Elitarność studiów doktoranckich	177
7.4. Elitarność studiów doktoranckich w opiniach ich uczestników	180
7.5. Podsumowanie	196

Rozdział 8.

Problemy młodej polskiej nauki według członków kół naukowych

<i>Jacek Gulanowski</i>	198
8.1. Wprowadzenie	198
8.2. Wewnętrzne problemy kół naukowych	200
8.3. Zewnętrzne problemy kół naukowych	205
8.4. Kompetencje akademickie	208
8.5. Kompetencje pozaakademickie	213
8.6. Różnice między działalnością w kole naukowym a zwykłymi studiami	218
8.7. Podsumowanie	221

Rozdział 9.

Grupy studenckie – czy i jaka wspólnota?

Ewa Bochno 2 2 6

9.1. Wprowadzenie 2 2 6

9.2. Jaka grupa? Prezentacja wyników 2 2 7

9.3. Jaka wspólnota? Próba podsumowania 2 3 9

9.4. Podsumowanie 2 4 1

Rozdział 10.

Orientacje konsumpcyjne młodzieży akademickiej

– fragment raportu z badań z komentarzem

Mateusz Marciniak 2 4 5

10.1. Wprowadzenie 2 4 5

10.2. Czym jest syndrom konsumpcyjny i jak można go badać? . . 2 4 6

10.3. Orientacje konsumpcyjne, czyli co i w jakim stopniu konsumują studenci? 2 5 0

10.4. Orientacja konsumpcyjna studentów a uniwersytet . 2 5 9

10.5. Czy uniwersytet sprzyja przekształcaniu studenta w konsumenta? 2 7 0

Rozdział 11.

Pokolenie Obok? Jak to jest z zaangażowaniem obywatelskim studentów

Sylwia Jaskulska 2 7 5

11.1. Wprowadzenie 2 7 5

11.2. Pokolenie ACTAwistów? 2 7 6

11.3. Student – obywatel zaangażowany? 2 8 2

11.4. Wspólnota 2.0 2 8 7

11.5. W stronę demokracji deliberatywnej czy jednak Obok? . 2 9 4

Rozdział 12.

Młodzież akademicka. Aktualność Bourdieu’owskiej dystynkcji

Karina Knasiecka-Falbierska 3 0 0

12.1. Wprowadzenie 3 0 0

12.2. Dystynkcja inteligencji 3 0 1

12.3. Młodzież akademicka – nowa inteligencja? 3 0 5

Bibliografia 3 1 2

Indeks rzeczowy 3 4 7

Indeks osób 3 5 1

Noty o autorach 3 5 9